

[Undervisningsministeren.]

Lolland i Slutningen af det 18de og Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, Ludvig Chr. Møller paa Jelling og andre.

Og det mener jeg er heldigt, jeg har aldrig været Tilhænger af Uniformering. Man kan blot læse gamle Taler af mig om Skolespørgsmaal, og man vil se, at jeg har altid været en Modstander af Uniformering og en Tilhænger af Personlighedens Ret til at gøre sig gældende. Men det udelukker naturligvis ikke, at et vist Maal, fælles for alle, maa stilles. Hvilke Midler der saa anvendes for at naa frem til dette Maal, maa i høj Grad afhænge af Tidsomstændighederne, Personlighederne, Pædagogikkens Udviklingstrin o. s. v.

Det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen, Venstres Ordfører, var jo egentlig paa Bunden i det hele og store, synes jeg, velvillig stemt og ønskede et positivt Resultat i Løbet af denne Rigsdagssamling. Der var dog et Punkt i hans Tale, som jeg meget beklager, og det samme gjorde det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen. Det var dette, at Venstres nuværende ærede Ordfører ikke rent og klart stillede sig paa samme Standpunkt, som hans Forgænger, Venstres tidligere Ordfører her i Salen, Lærer Søgaard i sin Tid — ikke alle Venstre-mænd, men Venstres Ordfører den Gang — og alle Venstres Medlemmer og alle andre Medlemmer i den store Skolekommission stillede sig paa: det 4-aarige Seminarium, den 4-aarige Lærerskole.

Det ærede Medlem mente, at et fjerde Aar lagt til, f. Eks. ved Statens Lærerskole, kunde gøre det ud for det Forslag, jeg her stiller om en 4-aarig Lærerskole, og jeg ved ogsaa godt, at fra mig næstaaende Side har saadanne Tanker været fremme. Jeg kan imidlertid ikke gaa ind paa dem. Der bliver en væsentlig Forskel.

Nu rent praktisk set: De 600 Seminarister vi faar om Aaret, de skulde altsaa — det maa dog være Mening — de allerfleste af dem, ja, det er vel egentlig Mening, at de *alle* skulde have dette fjerde Aar paa særlig Maade. Der maatte altsaa samles en 600 Elever, vel mindst 20 Klasser med Klasseværelser, Lokaler, Lærersonale o. s. v., o. s. v.; det blev slet ikke nogen billigere Historie, tror jeg, end den Ordning, jeg foreslaar. Men dertil kommer det, der er Hovedsagen, at dette vilde meget let blive et Kursus med en Kursusuddannelse sat oven paa Seminariet. Seminariet vilde blive ved at være 3-aarigt, men saa vilde vi ikke faa den organiske, afrundede Uddannelse, som netop den

4-aarige Læreruddannelse kan skaffe, og som jeg lægger saa overordentlig Vægt paa.

Som jeg sagde i min Forelæggelsestale: Til organisk Vækst, Udvikling og Modning kræves der nu en Gang en vis Tid; her lader intet sig kunstigt fremskynde, her maa alt — vi kender den gamle Verselinie — afventes i Naturens Orden. Det kan ikke nytte, naar man saar sin Havre eller Byg i Marts eller April, at man siger, at den *skal* kunne høstes i Maj eller Juni, naar Naturen nu en Gang har bestemt, at den først kan høstes i Juli eller August; saa maa man vente den Tid og lade den naturlige Vækst, Udvikling og Modning foregaa. At man ved forbedret Teknik og forbedret Pædagogik paa mange Maader kan lette og for saa vidt ogsaa fremskynde — jeg skal om et Øjeblik komme til det, naar jeg kommer til Sprogene — er en Ting for sig.

Det er netop denne jævne, for saa vidt langsomme, organiske Vækst, Udvikling og Modning, jeg lægger den allerstørste Vægt paa, og det er ogsaa kun derved, vi kan komme bort fra Remseriet, Eksamensterperiet, Opøvelsen i en Hukommelseskunst, der kun gaar ud paa netop paa Eksamensdagen at kunne huske det, der skal huskes. Vil man det, der er Aanden i Forslaget, skal man derfor fastholde det, som hele den store Skolekommission var enig om: den 4-aarige Lærerskole.

Det ærede Medlem og nogle andre ærede Medlemmer talte om Fagtrængsel — det ærede Medlem gjorde det dog meget sagligt og ikke særlig kritiserende. Ogsaa det ærede Medlem Hr. Vesterager var inde derpaa. Ja, her maa jeg igen sige, at Forskellen fra den bestaaende Ordning er slet ikke saa forfærdelig. Jeg har allerede omtalt her, hvordan Fagene paa nær Sprog og Sløjd, som jeg skal komme til, er de samme — jeg kommer om et Øjeblik lidt nærmere ind paa dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen sagde, at man burde ikke være paa samme Seminarium over 3 Aar. Men efter mit Forslag behøver man ikke, naar man ikke ønsker det, at være der mere end 2 Aar; saa kan man endda tage en Pause, gaa ud i praktisk Virksomhed, beskæftige sig paa anden Maade og saa efter 2 Aars Forløb tage de sidste 2 Aar paa et andet Seminarium. Der kan være noget i den Betragtning, at i hvert Fald visse Elever paa et eller andet Seminarium i Løbet af 3 Aar kan blive trætte af deres Forstandere eller Lærere; de kan dem maaske udenad, de trænger til Afveksling — det kan maaske være befrugtende —, og det er der jo ikke det mindste i Vejen for. Men vi bevarer